

Väljaandja:	Keskkonnaminister
Akti liik:	määrus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	03.09.2018
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	Hetkel kehtiv
Avaldamismärge:	RT I, 31.08.2018, 8

Metsa korraldamise juhend

Vastu võetud 16.01.2009 nr 2

[RTL 2009, 9, 104](#)

jõustumine 26.01.2009

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
18.11.2015	RT I, 24.11.2015, 1	27.11.2015
15.02.2017	RT I, 22.02.2017, 10	25.02.2017
28.08.2018	RT I, 31.08.2018, 7	03.09.2018

Määrus kehtestatakse «[Metsaseaduse](#)» § 11 lõigete 3 ja 4 alusel.

1. peatükk ÜLDSÄTTED JA EESMÄRK

§ 1. Määruse reguleerimisala

Metsa korraldamise juhend sätestab metsa kaardistamise tingimused, metsa inventeerimise eesmärgid ja meetoodika, metsa majandamise viiside ja võtete kavandamise nõuded, metsa raiemahu arvestamise meetoodika ja metsamajandamiskava koostamisele esitatavad nõuded.

§ 2. Metsa inventeerimise eesmärk

Metsa inventeerimise eesmärgid on:

- 1) andmete kogumine metsade iseloomu ja seisundi ning nende paiknemise ja varude suuruse kohta;
- 2) vajaliku alginformatsiooni kogumine metsaomaniku nõustamiseks ja metsamajandamiskava koostamiseks.

2. peatükk METSA KAARDISTAMISE TINGIMUSED

§ 3. Kaardistamisele esitatavad nõuded

(1) Metsa kaardistamisel kasutatakse L-EST97 ristkoordinaatide süsteemi.

(2) [Kehtetu -[RT I, 24.11.2015, 1](#)- jõust. 27.11.2015]

(3) Metsa kaardistamise aluseks on Eesti põhikaart ja katastriüksuse plaan.

(4) Metsade kaardistamisel kasutatakse eraldiste piiritlemiseks, põhikaardi situatsiooni täpsustamiseks, põhikaardil puuduvate situatsioonelementide asukoha määramiseks, topograafilise situatsiooni tunnetamiseks ning välitöödel orienteerumiseks, aero- või ortofotosid.

(5) Kaardistamise tulemusena koostatakse metsaeraldiste kaardikiht, mis sisaldab vähemalt eraldiste piire ja numbreid.

§ 4. Metsaeraldis

(1) Metsa kaardistamise ja kirjeldamise üksus on eraldis. Eraldis on pindalalt terviklik metsaosa, mis on päritolu, koosseisu, vanuse, rinnaspindala, kõrguse, ja metsakasvukohatüübi poolest kogu ulatuses piisavalt ühetaoline ühesuguste majandamisvõtete rakendamiseks. Eraldiste piirid kantakse metsakaardile metsa ülepinnalise takseerimise käigus. Sarnaseid metsaosi võib käsitleda sama eraldisena, kui need on teineteisest eraldatud kuni 15 m laiuse mittemetsamaakõlvikuga.

[RT I, 22.02.2017, 10- jõust. 25.02.2017]

(2) Eraldise pindala alampiir on ümardatult 0,1 ha ja eraldise keskmise laiuse alampiir on 15 m.

(3) Metsaeraldiste piirid kaardistatakse 10 meetri täpsusega.

(4) Metsaeraldise pindala arvutatakse eraldise piiripunktide koordinaatide alusel ja esitletakse metsainventeerimise andmetes hektarites vähemalt kümnendkohaga, kusjuures selle pindala sisse ei kuulu eraldist läbivate rohkem kui 4 m laiuste kraavide, teede, sihtide jm joonobjektide alla jääv maa. Kokkuveoteede alla jääv maa, olenemata teede laiusest, arvestatakse eraldise pindala sisse.

[RT I, 22.02.2017, 10- jõust. 25.02.2017]

3. peatükk METSAINVENTEERIMISE METOODIKA

§ 5. Metsa inventeerimine ülepinnalise takseerimisega

(1) Metsa inventeerimine ülepinnalise takseerimisega seisneb metsa eraldise kaardistamises, eraldisel puistu takseertunnuste määramises ning takseertunnuste ja muude käesolevas juhendis nõutud andmete põhjal eraldise takseerkirjelduse koostamises.

(2) Metsa ülepinnalisel inventeerimisel kasutatakse silmamõõdulist takseerimist, mida täpsustatakse puude vanuse, kõrguse, rinnasdiameetri, rinnaspindala ning teiste takseertunnuste määramiseks vajalike mõõtmiste või loendamistega.

(3) Keskkonnaministeeriumi valitseda olevas riigimetsas jagatakse mets enne eraldiste piiritlemist sihtide, kraavide, teede, jõgede, ojade või teiste joonelementidega eraldatud kvartaliteks. Muude metsade kvartaliteks jagamine ei ole vajalik, kui metsaosa suurus võimaldab eraldiste numbrite järjestusest loogiliselt aru saada.

§ 6. Metsaeraldise moodustamine

(1) [Kehtetu -RT I, 24.11.2015, 1- jõust. 27.11.2015]

(2) Eraldise moodustamine kuni latiealiste puistute arenguklassi kuuluva puistuga (kaasa arvatud) kaetud metsamaast on kohustuslik, kui selle puistu pindala on vähemalt 0,5 ha ja puistu erineb naabereraldisest vähemalt ühe takseertunnuse poolest järgmises ulatuses:

[RT I, 22.02.2017, 10- jõust. 25.02.2017]

1) arenguklass on erinev, välja arvatud juhul, kui peapuuliigi keskmise kõrguse vahe naabereraldisest on alla 3 meetri;

2) peapuuliik on naabereraldisest erinev;

3) peapuuliigi päritolu on naabereraldisest erinev.

(3) Keskealisest või vanemast puistust eraldise moodustamine on kohustuslik, kui selle puistu pindala on vähemalt 0,5 ha ja puistu erineb naabereraldisest vähemalt ühe takseertunnuse osas järgmises ulatuses:

1) arenguklass on naabereraldisest erinev, välja arvatud juhul, kui peapuuliigi keskmise vanuse erinevus on 10 aastat või vähem;

[RT I, 24.11.2015, 1- jõust. 27.11.2015]

2) peapuuliik on naabereraldisest erinev;

3) peapuuliigi tekkeviis on naabereraldisest erinev;

4) mõne puuliigi esimese rinde koosseisukordaja erineb naabereraldisest koosseisukordajast vähemalt 25 protsendipunkti võrra;

[RT I, 24.11.2015, 1- jõust. 27.11.2015]

5) esimese rinde täius erineb naabereraldisest omast vähemalt 20 protsendipunkti võrra;

[RT I, 24.11.2015, 1- jõust. 27.11.2015]

6) peapuuliigi keskmine kõrgus erineb naabereraldisest omast rohkem kui 15% ja mitte vähem kui 3 m võrra;

[RT I, 24.11.2015, 1- jõust. 27.11.2015]

7) naabereraldiste metsakasvukohatüübid ei asetse ordinatsiooniskeemil kõrvuti või kuuluvad metsakasvukohatüübi eri rühmadesse. Nõue ei kehti kuni 20 m laiuste üleminekuribade kohta.

[RT I, 24.11.2015, 1- jõust. 27.11.2015]

(4) Eraldise moodustamine on kohustuslik alates pindalast 0,2 ha, kui sellel alal kasvava puistu arenguklass on muu metsamaa omast erinev ja peapuuliigi vanus erineb naabereraldiste peapuuliikide vanusest enam kui 20 aasta võrra.

[RT I, 24.11.2015, 1- jõust. 27.11.2015]

(5) Eraldised nummerdatakse kvartali või kinnistu piires järjekorras, kusjuures numeratsioon algab eelistatult kvartali või kinnistu loodenurgast ja lõpeb kagunurgas. Kui kinnistu koosneb mitmest maatükist, nummerdatakse eraldised maatükkide kaupa.

[RT I, 22.02.2017, 10- jõust. 25.02.2017]

§ 7. Metsaeraldise kirjeldamine

(1) Eraldise kirjeldamisel on kohustuslikud järgmised takseertunnused:

[RT I, 22.02.2017, 10- jõust. 25.02.2017]

- 1) kvartali number (kui see on olemas);
- 2) eraldise number;
- 3) eraldise pindala;
- 4) peapuuliik;
- 5) arenguklass;
- 6) tuleohuklass;
- 7) metsakasvukohatüüp;
- 8) kuivenduse tunnus;
- 9) boniteediklass;
- 10) kõrgusindeks (H_{100}).

(2) Puistutes alates noorendike arenguklassist tuleb märkida hektaritagavara, alates latimetsadest ka tagavara juurdekasv hektaril.

[RT I, 22.02.2017, 10- jõust. 25.02.2017]

(3) [Kehtetu -RT I, 22.02.2017, 10- jõust. 25.02.2017]

(4) [Kehtetu -RT I, 22.02.2017, 10- jõust. 25.02.2017]

(5) [Kehtetu -RT I, 22.02.2017, 10- jõust. 25.02.2017]

(6) Kasvava metsa takseertunnused rinnetes kirjeldatakse puistuelementide viisi. Puistuelement on puuliigi ühesuguse tekkeviisi ja vanusega põlvkond. Lagedal ja selguseta alal käsitletakse üksikpuude rinde elementi puistuelemendina.

[RT I, 24.11.2015, 1- jõust. 27.11.2015]

(7) Takseerikirjelduses märgitakse eraldisel kehtivad metsa majandamise kitsendused. Metsa majandamise kitsenduste aluseks on õigusaktid või planeeringud.

[RT I, 22.02.2017, 10- jõust. 25.02.2017]

§ 8. Metsaeraldist iseloomustavate takseertunnuste määramine või arvutamine

(1) Arenguklass määratakse vastavalt lisas 3 esitatud kriteeriumitele.

(2) Tuleohuklass määratakse enamuspuliigi alusel vastavalt lisas 4 esitatud tabelile.

(3) Metsakasvukohatüüp määratakse mullaliigi ja taimkatte alusel. Mullaliigi määramiseks kasutatakse sondi või varem koostatud mullakaarti. Puistangualadel määratakse kasvukohatüüp puiste koostise järgi. Metsakasvukohatüüpide nimistu ja kasutatavad lühendid on esitatud lisas 6.

(4) [Kehtetu -RT I, 24.11.2015, 1- jõust. 27.11.2015]

(5) Kuivenduse tunnus määratakse, kui kuivendus mõjutab mulla veerežiimi ja metsa kasvu. Kuivendamise tunnus (K) on koos metsakasvukohatüübiga esitatud lisas 6.

(6) Boniteediklass arvutatakse enamuspuliigi valitseva elemendi põhjal käesoleva juhendi lisas 10 esitatud valemi järgi. Lagedatele ja selguseta aladele määratakse boniteediklass kasvukohatüübi järgi, lähtudes lisas 7 esitatud tabelitest.

[RT I, 31.08.2018, 7- jõust. 03.09.2018]

(7) Kõrgusindeks (H_{100}) meetrites arvutatakse enamuspuliigi valitsevale elemendile. Kõrgusindeksi arvutamise mudel on esitatud lisas 10. Kuni 15-aastastes puistutes määratakse kõrgusindeksiks boniteediklassi kõrguste vahemiku keskväärts, lähtudes lisas 7 esitatud tabelist.

[RT I, 24.11.2015, 1- jõust. 27.11.2015]

(8) Eraldise tagavara arvutatakse puistuelementide ja rinnete viisi tihumeetrites hektari kohta. Eraldi arvutatakse esimese, teise ja üksikpuude rinde tagavara.

(9) Eraldisel hinnatakse silmamõõduliselt surnud puude ja lamapuidu tagavara tihumeetrites hektari kohta. Surnud puude ja lamapuidu määramine on kohustuslik, kui seda on vähemalt 20 tihumeetrit hektari kohta.
[RT I, 24.11.2015, 1- jõust. 27.11.2015]

(10) Eraldisel kirjeldatakse metsakahjustused. Kahjustuste kirjeldamine on kohustuslik, kui kahjustatud on vähemalt 25% esimese rinde või 50% teise rinde puudest.
[RT I, 24.11.2015, 1- jõust. 27.11.2015]

(11) Takseerikirjelduses fikseeritakse eraldisel viimasel 10 aastal tehtud metsamajandustööd, märkides töö liigid ja tööde tegemise aastad (kui need on tuvastatavad).

(12) [Kehtetu -RT I, 24.11.2015, 1- jõust. 27.11.2015]

(13) Liitus määratakse põõsarindel võrastikuga kaetud pindala suhtena eraldise pindalasse.
[RT I, 22.02.2017, 10- jõust. 25.02.2017]

(14) Kui eespool kirjeldatud näitajad ei iseloomusta metsaeraldist piisavalt, lisatakse kirjeldusse eraldise olulised iseärasused. Iseärasuste klassifikaator on esitatud lisas 9.

§ 9. Rinded

(1) Rinnete olemasolu määratakse puistu ehituse järgi. Rinnete loetelu ja kasutatavad lühendid on esitatud lisas 2. Puistus eristatakse:

1) esimene rinne ehk puistu põhirinne, millel on puistus suurim kõrgus ning mille täius alates latimetsade arenguklassist on vähemalt 30%. Noorendiku korral peavad olema täidetud lisas 3 esitatud minimaaltingimused. Selguseta alal kasvavat metsauuendust kirjeldatakse sarnaselt esimese rindega, kuid rinde koodi ei märgita;
[RT I, 22.02.2017, 10- jõust. 25.02.2017]

2) teine rinne, mille keskmine kõrgus on vahemikus 25–75% esimese rinde keskmisest kõrgusest ja on vähemalt 4 m. Teise rinde kirjeldamine on kohustuslik alates täiusest 15%. Noorendikes teist rinnet ei kirjeldata. Teise rindena ei kirjeldata enamuspuuliigi sama vanu kasvus alla jäänud puid;
[RT I, 22.02.2017, 10- jõust. 25.02.2017]

3) järelkasvu rinne, millest võib loota tulevikupuude kasvu. Järelkasvu rinde keskmine kõrgus on kuni 4 m. Üle 4 m kõrgune rinne võib olla järelkasv, kui selle keskmine kõrgus on alla 25% esimese rinde kõrgusest. Järelkasvu rinnet kirjeldatakse alates latiealisest metsast;

4) üksikpuude rinne, mis on madala täiusega (alla 30%) ning koosneb põhirindest kõrgematest ja vanematest puudest. Üksikpuudena kirjeldatakse ka puid, mis oma vanuse või dimensioonide poolest vastavad vähemalt latiealise puistu kriteeriumitele. Üksikpuude rinde kirjeldamine on kohustuslik, kui nende tagavara on vähemalt 10 tihumeetrit hektari kohta ja neid puid on vähemalt 20 hektari kohta. Alates keskealiste puistute arenguklassist peab üksikpuude rinde valitseva puistuelemendi kõrgus olema vähemalt 30% kõrgem enamuspuuliigi kõrgusest.
[RT I, 22.02.2017, 10- jõust. 25.02.2017]

(2) Mitmevanuselistes puistutes, millel on üks vertikaalselt liitunud võrastik, kirjeldatakse esimest rinnet põlvkondade viisi. Põlvkondi tuleb eristada, kui nende vanuse erinevus on vähemalt 40 aastat. Põlvkondi võib eristada, kui nende vanuse erinevus on enam kui 20 aastat või vähemalt kahekordne. Põlvkonnana ei kirjeldata noorendiku dimensioonidele vastavaid puid.
[RT I, 22.02.2017, 10- jõust. 25.02.2017]

(3) Vajaduse korral võib kirjeldada põõsarinnet, mille hulka loetakse ka alusmets. Rinde kirjeldamisel märgitakse vähemalt valitsev põõsa- või puuliik, rinde keskmine kõrgus ja liitus.
[RT I, 24.11.2015, 1- jõust. 27.11.2015]

§ 10. Rinnete viisi arvutatavad ja määratavad takseertunnused

(1) Esimese rinde kõrguseks loetakse rinde enamuspuuliigi kõrgust.

(2) Rinde hektaritagavara arvutatakse puistuelementide hektaritagavarade summana. Puistu esimese ja teise rinde hektaritagavara arvutatakse puistuelemendi kõrguse ning täiuse või rinnaspindala või puude arvu alusel. Üksikpuude rinde hektaritagavara arvutatakse üksikpuude mahu ja arvu alusel. Tagavara arvutamiseks kasutatavad standardtabelid ja matemaatilised mudelid on esitatud lisas 11.

(3) Puistu esimese rinde tagavara juurdekasv arvutatakse summeerides puistuelementide tagavara juurdekasvu. Tagavara juurdekasvu arvutamiseks kasutatavad matemaatilised mudelid ja tingimused on esitatud lisas 12. Juurdekasv esitatakse tihumeetrites hektari kohta aastas.

(4) Puistu esimese ja teise rinde täius arvutatakse alates latimetsade arenguklassist rinnaspindalade summa suhtena rinde koosseisu ja koostispuuliikide kõrguse järgi kaalutud normaalarinnaspindalasse. Juhul kui puistu looduslikud tingimused ei võimalda rinnaspindala määramiseks relaskoopi kasutada, määratakse täius hinnanguliselt. Normaalarinnaspindalade summana kasutatakse lisas 13 esitatud standardtabelite rinnaspindala või selle alusel koostatud mudelit.

(5) Puude arvu hektaril kasutatakse selguseta ala ja noorendike arenguklassi ning üksikpuude ja järelkasvu rinde kirjeldamiseks. Puude arv hektaril määratakse hinnanguliselt.

(6) Tagavara ja täius arvutatakse iga rinde kohta eraldi metsaelementide viisi, sealjuures täius arvutatakse osatäiuste summana kogu rinde kohta.

§ 11. Puuliigid ja peapuuliik

(1) [Kehtetu -RT I, 24.11.2015, 1- jõust. 27.11.2015]

(2) Puuliik määratakse perekonna tasemel, välja arvatud jalakas, künnapuu, haab, sanglepp ja hall lepp, mis määratakse liigi tasemel. Eestis väga vähe levinud puuliikide korral märgitakse vaid, kas tegemist on okas- või lehtpuuga. Põõsaliike võib kasutada ainult põõsarinde (alusmetsa) kirjeldamisel. Puu- ja põõsaliikide nimistu ja kasutatavad lühendid on esitatud lisas 14.

[RT I, 22.02.2017, 10- jõust. 25.02.2017]

(3) Peapuuliik on kasvukohatingimusi, puistu koosseisu ja seisundit arvestades majanduslikult kõige enam sobiv esimese rinde puuliik.

(4) Enamuspuliik on esimese rinde suurima tagavaraga puuliik. Üldjuhul on enamuspuliik ka peapuuliik, välja arvatud käesoleva paragrahvi lõigetes 5 ja 6 nimetatud juhtudel. Kui võrdse tagavaraga on kaks või enam puuliiki, määratakse enamuspuliigiks kasvukohale sobivam puuliik.

[RT I, 22.02.2017, 10- jõust. 25.02.2017]

(5) Kui latiealises puistus on enamuspuliigiks puuliik, mis ei ole selle kasvukoha eelistatud puuliik või kui enamuspuliik ei sobi peapuuliigiks oma seisundi tõttu, määratakse peapuuliigiks selleks sobivam puuliik, kui selle tagavara on vähemalt 40% puistu esimese rinde tagavarast. Kasvukohatüüpides eelistatud puuliigid on loetletud lisas 15.

(6) Selgusetaladel ja noorendikes määratakse peapuuliigiks sellele kasvukohale sobivaim puuliik, eeldusel, et tema võimalik osakaal puistu keskealiste puistute arenguklassi jõudmisel on vähemalt 50% selle esimese rinde tagavarast. Kui sobivaima puuliigi arvukus on eelneva tingimuse täitmiseks liiga väike, määratakse peapuuliigiks mõni muu piisava arvukusega sellele kasvukohale sobiv puuliik. Lagedatel aladel määratakse peapuuliigiks puuliik, millele on suunatud eraldise edasine majandamine.

(7) [Kehtetu -RT I, 22.02.2017, 10- jõust. 25.02.2017]

(8) [Kehtetu -RT I, 22.02.2017, 10- jõust. 25.02.2017]

§ 12. Puistuelementide viisi määratavad takseertunnused

(1) Iga puistuelemendi kohta märgitakse lisaks puuliigile koosseisukordaja, päritolu, keskmine vanus, keskmine kõrgus, keskmine rinnasdiameeter ja olemasolu korral metsakahjustused.

(2) Puistuelemendi koosseisukordaja määratakse puistuelemendi tagavara suhtena rinde üldisesse tagavarasse. Selgusetalade ja noorendike esimese rinde kirjeldamisel ning järelkasvu rindel määratakse koosseisukordajad puude arvu omavahelise suhtena. Põõsarindel koosseisukordajaid ei määrata. Koosseisukordajad määratakse protsentides.

[RT I, 22.02.2017, 10- jõust. 25.02.2017]

(3) Päritolu järgi eristatakse loodusliku tekkega ja kultiveeritud puistuelemente. Loodusliku tekkega puistuelemendid liigitatakse tekkeviisi alusel seemne- ja võrsetekkelisteks. Kultiveeritud puuliigid liigitatakse kultiveerimise viisi alusel külvi- ja istutuskultuurideks.

[RT I, 24.11.2015, 1- jõust. 27.11.2015]

(4) Puistuelemendi keskmine vanus määratakse aastaringide või männaste loendamise, eelmise inventeerimise vanuseandmete või eksperdi hinnangu alusel. Kultiveeritud puistuelementide vanus määratakse kultiveerimise aasta järgi.

(5) Puistuelemendi keskmine kõrgus määratakse meetrites, mõõtes puistuelemendi keskmiste mudelpuude kõrgusi. Keskmine mudelpuu on normaalne puu, mille rinnasdiameeter vastab puistuelemendi puude keskmisele rinnasdiameetrile.

(6) Puistuelemendi keskmine rinnasdiameeter määratakse sentimeetrites, mõõtes iga puistuelemendi keskmiste mudelpuude rinnasdiameetreid.

(7) Metsakahjustuse iseloomustamiseks märgitakse kahjustuse põhjus. Kui kahjustatud on elavaid puid, siis märgitakse lisaks kahjustatud puistuelement ja kahjustuse osakaal protsentides. Kuni latimetsa arenguklassini märgitakse kahjustatud puude osakaal protsentides ning alates keskealise metsa arenguklassist kahjustatud puude tagavara osakaal protsentides. Kui kahjustatud puud on hukkunud, tuleb märkida surnud puude või lamapuidu tagavara. Kahjustuste loetelu on esitatud lisas 16.

[RT I, 22.02.2017, 10- jõust. 25.02.2017]

(8) Alates latimetsadest on esimeses rindes kohustuslik kirjeldada puistuelemente, mis moodustavad vähemalt 10% esimese rinde tagavarast.

[RT I, 22.02.2017, 10- jõust. 25.02.2017]

§ 13. Puistuelementide takseertunnuste määramise täpsusele esitatavad nõuded

(1) Ülepinnalise takseerimise korral ei tohi esimese rinde puistuelementidel, mille tagavara moodustab vähemalt 20% esimese rinde tagavarast, kõrguse, rinnasdiameetri ja vanuse määramise viga olla suurem kui:

[RT I, 24.11.2015, 1- jõust. 27.11.2015]

- 1) kuni 20 m kõrguse määramisel 2 m, üle 20 m kõrguse määramisel 10%;
- 2) kuni 20 cm-se rinnasdiameetri määramisel 2 cm, üle 20 cm-se rinnasdiameetri määramisel 10%;
- 3) vanuse määramisel kuni 40-aastastel puistuelementidel 5 aastat, 41- kuni 100-aastastel puistuelementidel 10 aastat ja üle 100-aastastel puistuelementidel 15% vanusest.

[RT I, 24.11.2015, 1- jõust. 27.11.2015]

(2) Ülepinnalise takseerimise korral ei tohi esimese rinde puistuelementidel koosseisukordaja määramise viga olla suurem kui:

- 1) alates latimetsadest 15 protsendipunkti;
- 2) noorendikes ja selgusetaladel 25 protsendipunkti.

[RT I, 24.11.2015, 1- jõust. 27.11.2015]

(3) Alates latimetsade arenguklassist ei tohi ülepinnalise takseerimise korral rinde rinnaspindala määramise viga olla suurem kui:

- 1) kuni 20 m²/ha rinnaspindala määramisel 3 m²/ha, üle selle 15%.

(4) Esimese rinde tagavara viga ei tohi ületada keskealistes ja vanemates puistutes 20% ning latimetsades 30%.

(5) Kõrguse, rinnasdiameetri, vanuse ja rinnaspindala määramise süstemaatiline viga ei tohi olla suurem kui 10% ja tagavara arvutamise süstemaatiline viga mitte suurem kui 10%.

(6) Juhul kui takseertunnuste määramise täpsuse osas on tekkinud vaidlus, tehakse mõõdistamine, mille tulemus võetakse vaidluse lahendamisel aluseks. Mõõdistamine peab olema sellise täpsusega, et takseertunnuste määramise viga ei ole suurem kui 50% käesoleva paragrahvi lõigetes 1–4 sätestatud lubatud vea piirist.

(7) Selgusetaladel, noorendikes ning üksikpuude- ja järelkasvurindel ei tohi puude arvu määramise viga olla suurem kui 50%.

[RT I, 24.11.2015, 1- jõust. 27.11.2015]

(8) Kahjustuse protsendi määramise viga ei tohi olla enam kui 15 protsendipunkti, kui kahjustatud on kogu puistu või kahjustatud on esimese rinde puistuelement, mis moodustab vähemalt 20% esimese rinde tagavarast või puude arvust.

[RT I, 22.02.2017, 10- jõust. 25.02.2017]

4. peatükk METSMA MAJANDAMISE VIISIDE JA VÕTETE KAVANDAMISE NÕUDED

[RT I, 24.11.2015, 1- jõust. 27.11.2015]

§ 14. Metsa kasutamise võtete kavandamise alused

(1) Metsa kasutamise võtete kavandamisel lähtutakse eraldise seisundist ja metsa majandamise kitsendustest.

(2) Vastavalt metsa majandamise eesmärgile kavandatakse metsa uuendamise ja kasvatamise võtted, metsakaitse soovitusel ja elustiku mitmekesisuse säilitamise abinõud.

§ 15. Metsa uuendamine

(1) Metsa uuendamiseks kavandatakse «Metsaseaduse» § 24 lõikes 2 loetletud võtteid.

(2) Puuseemnete külvamise või puude istutamise kavandamisel märgitakse külvi- või istutuskohtade arv ja kultiveeritavad puuliigid.

§ 16. Uuendusraied

(1) Lageraie sihtus kavandatakse üldjuhul vastu valitsevaid tuuli idast läände või põhjast lõunasse.

(2) [Kehtetu -RT I, 24.11.2015, 1- jõust. 27.11.2015]

(3) Turberaied kavandatakse lähtuvalt metsa majandamise eeskirja või teistest metsa majandamist reguleerivate õigusaktide nõuetest.

(4) Uuendusraie kavandamisel märgitakse raie liik ja puistuelementide kaupa tagavara väljaraie protsent.

§ 17. Metsa kasvatamine

(1) Metsa kasvatamiseks kavandatakse järgmised võtted:

- 1) valgustusraie;
- 2) harvendusraie;
- 3) sanitaarraie;
- 4) valikraie;
- 5) laasimine;
- 6) veerežiimi reguleerimine.

(2) Valgustusraiet kavandatakse lagedatel aladel, selguseta aladel ja kuni 8 cm-se (kaasa arvatud) keskmise rinnasdiameetriga puistutes.

(3) Harvendusraietel raiutava puidukoguse (väljaraie protsendi) kavandamisel arvestatakse ka kokkuveoteedelt raiutavat tagavara.

(4) Harvendusraiet ei kavandata:

- 1) väljaraiega alla 5% puistu tagavarast;
- 2) [Kehtetu -RT I, 24.11.2015, 1- jõust. 27.11.2015]

(5) Harvendusraiel märgitakse puistuelementide kaupa väljaraie protsent. Maksimaalne kavandatav väljaraie puistu esimesest rindest koos kokkuveoteedelt raiutud puiduga on 40% rinde raie-eelsest tagavarast. Harvendusraiet võib kavandada 6 cm või suurema rinnasdiameetriga puistutes.

(6) Metsamajandamiskava 10-aastaseks kehtivusperioodiks ei ole soovitatav kavandada eraldise kohta rohkem kui kaks harvendusraiet.

(7) Valikraie kavandatakse hoiu- või kaitseala ja kaitsealuse liigi kaitsekorralduskava, püsielupaigas kaitsekorra ning kaitsealuse liigi elu- või kasvukohas tegevuskava alusel või metsa majandamise eeskirjas sätestatud tingimustel. Valikraiel märgitakse puistuelementide kaupa väljaraie protsent.

(8) Raie kavandamisel määratakse kas raiejärjekord või raieaasta. Raiejärjekord määratakse vastavalt otstarbekusele kas kiire, esimene (1–5 a jooksul) või teine (6–10 a jooksul).

(9) Metsa majandamise võtete kavandamisel kasutatavad klassifikaatorid on esitatud lisas 17.

5. peatükk

METSA RAIEMAHU ARVUTAMISE METOODIKA

§ 18. Raiemaht

(1) Metsa raiemahu määramisel lähtutakse õigusaktidest, arvestuslangist, tagavara juurdekasvust, ökonoomsuse kriteeriumitest ning metsaomaniku ettepanekutest.

(2) Kasvava metsa raiemaht on uuendus-, harvendus-, sanitaar- ja valikraiele määratud puistu pindala hektarites ja raiele kavandatud puude tagavara tihumeetrites.

§ 19. Arvestuslank

(1) Riigimetsa majandajal, kelle metsamaa pindala on suurem kui 1000 ha, on uuendusraie pindala määramise aluseks arvestuslank.

[RT I, 22.02.2017, 10- jõust. 25.02.2017]

(2) Arvestuslangi leidmiseks arvutatakse lisas 18 esitatud valemite järgi peapuuliikide kaupa männikute, kuusikute, kaasikute ja haavikute ning kõikide puuliikide summaarne küpsuslank, I vanuslank, II vanuslank, ühtlase kasutuse lank ning integraallank. Langid arvutatakse kitsendusteta majandatava metsa ja kitsendustega metsa kohta, kus on lubatud uuendusraie.

[RT I, 22.02.2017, 10- jõust. 25.02.2017]

(3) Ühtlase kasutuse lank ehk normaallank arvutatakse jagades puuliigi kõigi puistute pindala keskmise lageraie lubava vanusega, millele on lisatud 5 aastat.

(4) Kypsuslank arvutatakse jagades kõigi puistute, kus vanuse või rinnasdiameetri järgi on lubatud uuendusraie, pindala kümnega.

[RT I, 24.11.2015, 1- jõust. 27.11.2015]

(5) I vanuslank arvutatakse jagades vanuse või rinnasdiameetri järgi uuendusraieks lubatud ja valmivate puistute, mis saavad vanuse järgi raieküpseks 10 aasta pärast, pindala kahekümnega.

[RT I, 24.11.2015, 1- jõust. 27.11.2015]

(6) II vanuslank arvutatakse jagades vanuse või rinnasdiameetri järgi uuendusraieks lubatud puistute ja lähima 20 aasta jooksul vanuse järgi raieküpsuse saavutavate puistute pindala kolmekümnega.

[RT I, 24.11.2015, 1- jõust. 27.11.2015]

(7) Integraallank arvutatakse summeerides puistu vanuse ja raieküpsusvanuse suhtega kaalutud puistute pindalad.

(8) Arvestuslank määratakse eksperdihinnangu alusel peapuuliikide kaupa, kusjuures summaarne arvestuslank ei tohi ületada suurimat arvutatud lanki. Peapuuliikide kaupa ei tohi uuendusraie pindala olla aastast suurem selle puuliigi arvutatud maksimaalsest langist, välja arvatud juhul, kui kavandatud uuendusraie pindala on majandamise kitsendustega metsas 3,0 ha või alla selle ning kitsendusteta metsas 5,0 ha või alla selle. Turberaie pindala osakaalu aluseks arvestuslanki määramisel on kavandatud raiejärgkude arv.

(9) [Kehtetu -RT I, 24.11.2015, 1- jõust. 27.11.2015]

6. peatükk

METSAMAJANDAMISKAVA KOOSTAMISE KOHTA ESITATAVAD NÕUDED

§ 20. Metsamajandamiskava koostamise põhialused

(1) Metsamajandamiskava koostatakse kehtivate või metsaressursi arvestuse riiklikku registrisse esitatavate metsa inventeerimisandmete alusel.

[RT I, 24.11.2015, 1- jõust. 27.11.2015]

(2) Metsamajandamiskava koostatakse:

1) eraomanduses oleva metsa jaoks kinnisasjade kaupa, ühe omaniku kinnisasjadest koosnevate majandamisüksuste kaupa või kinnisasjade omanike ühise taotluse alusel kinnisasjadest koosnevate majandamisüksuste kaupa;

2) riigimetsa jaoks metskondade või muude majandamisüksuste kaupa.

(3) Metsaomanikul on õigus osa võtta metsamajandamiskava koostamisest.

(4) [Kehtetu -RT I, 24.11.2015, 1- jõust. 27.11.2015]

(5) Metsamajandamiskavas sisalduva teabe õigsuse eest vastutab metsamajandamiskava koostanud metsakorraldustööde tegevusluba omav isik.

§ 21. Metsamajandamiskava koostisosad

(1) Metsamajandamiskava peab sisaldama vähemalt järgmist:

1) tiitelleht või metsakorraldusobjekti iseloomustus;

2) temaatilised kaardid, millel on kasutatud määruse lisas 1 esitatud leppemärke;

3) metsa takseerikirjeldus, mis on koostatud vähemalt määruse §-des 7–12 kirjeldatud takseertunnuste alusel;

4) metsa iseloomustavad koondtabelid;

5) kavandatud metsamajandustööde nimekirjad ja mahud.

[RT I, 24.11.2015, 1- jõust. 27.11.2015]

(2) [Kehtetu -RT I, 24.11.2015, 1- jõust. 27.11.2015]

(3) Metsamajandamiskava võib lisaks eelkirjeldatule sisaldada ka täiendavat teavet, kui see aitab paremini esile tuua kava sisu ja soodustab metsa kui ökosüsteemi kaitset ja säästvat majandamist.

§ 22. Tiitelleht

[Kehtetu -RT I, 24.11.2015, 1- jõust. 27.11.2015]

§ 23. Metsaplaanid

[Kehtetu -RT I, 24.11.2015, 1- jõust. 27.11.2015]

§ 24. Takseerikirjeldus

[Kehtetu -RT I, 24.11.2015, 1- jõust. 27.11.2015]

§ 25. Koondtabelid ja metsa majandamise võtete nimekirjad

[Kehtetu -RT I, 24.11.2015, 1- jõust. 27.11.2015]

7. peatükk RAKENDUSSÄTTED

§ 26. Rakendussätted

(1) Käesolev määrus jõustub üldises korras.

(2) [Käesolevast tekstist välja jäetud.]

Lisa 1 Metsa kaardistamisel kasutatavad täiendavad leppemärgid

Lisa 2 Üldised klassifikaatorid

[RT I, 22.02.2017, 10- jõust. 25.02.2017]

Lisa 3 Arenguklassid

[RT I, 22.02.2017, 10- jõust. 25.02.2017]

Lisa 4 Metsa tuleohuklassid

Lisa 5

[Kehtetu - RT I, 22.02.2017, 10- jõust. 25.02.2017]

Lisa 6 Metsakasvukohatüübid

Lisa 7 Boniteerimistabelid

[RT I, 22.02.2017, 10- jõust. 25.02.2017]

Lisa 8

[Kehtetu -RT I, 24.11.2015, 1- jõust. 27.11.2015]

Lisa 9 Eraldise olulised iseärasused

Lisa 10 Kõrgusindeksi ja boniteediklassi arvutamise mudel

Lisa 11 Tagavara ja täiuse arvutamiseks kasutatavad matemaatilised mudelid

Lisa 12 Tagavara juurdekasvu arvutamine

[RT I, 22.02.2017, 10- jõust. 25.02.2017]

Lisa 13 Standardtabel

Lisa 14 Puu- ja põõsaliigid

[RT I, 22.02.2017, 10- jõust. 25.02.2017]

Lisa 15 Eelistatud peapuuliigid kasvukohatüüpides

Lisa 16 Puude kahjutused

[RT I, 22.02.2017, 10- jõust. 25.02.2017]

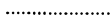
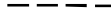
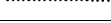
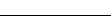
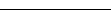
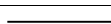
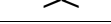
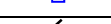
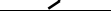
Lisa 17 Metsa majandamise võtete klassifikaatorid

[RT I, 24.11.2015, 1- jõust. 27.11.2015]

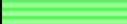
Lisa 18 Arvestuslangi arvutamisel kasutatavad valemid

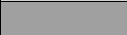
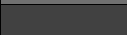
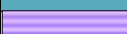
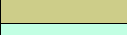
[RT I, 24.11.2015, 1- jõust. 27.11.2015]

Metsa kaardistamisel kasutatavad täiendavad leppemärgid
 Metsakaardi leppemärkide klassifikaator

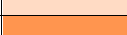
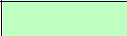
Kood	Leppe- märk	RGB kood	Kirjeldus
1		255,0,0	katastriüksuse piir
2		0,0,0	Kõlvikupiir
3		0,0,0	majandamisüksuse piir
4		0,0,0	kvartali piir
5		0,0,0	eraldise piir
6		0,0,0	Visiir
7		0,0,0 / 0,0,255	kraav kuni 12 m laiuse trassiga
8		0,0,0	Pinnastee
9		0,0,0	Metsatee
10		153,51,0	Kruusatee
11		0,0,0	siht, trassi laius 6–10 m
12		0,0,0	metskonna kontor
13		0,0,255	Voolusuund
14		0,0,0	Truup
15		0,0,255	tuletõrje veevõtukoht
16		0,0,0	eraldis jätkub üle joone

Puistuplaani leppemärkide klassifikaator

Kood	Leppe- märk	RGB kood	Puuliik	Kirjeldus
MA		255,219,196 (255,149,79)	Mänd	lagedad alad
MS		255,219,196 (255,149,79)	Mänd	selguseta alad
MN		255,219,196	Mänd	noorendikud
ML		255,184,138	Mänd	latimetsad
MK		255,149,79	Mänd	keskealised metsad
MV		255,114,21	Mänd	valmivad ja küpsed metsad
KA		240,199,240 (211,88,211)	Kuusk	lagedad alad
KS		240,199,240 (211,88,211)	Kuusk	selguseta alad
KN		240,199,240	Kuusk	noorendikud
KL		226,144,226	Kuusk	latimetsad
KK		211,88,211	Kuusk	keskealised metsad
KV		197,33,197	Kuusk	valmivad ja küpsed metsad
AA		191,255,255 (63,255,255)	Kask	lagedad alad
AS		191,255,255 (63,255,255)	Kask	selguseta alad
AN		191,255,255	Kask	noorendikud
AL		127,255,255	Kask	latimetsad
AK		63,255,255	Kask	keskealised metsad
AV		0,250,250	Kask	valmivad ja küpsed metsad
HA		191,255,191 (63,255,63)	Haab	lagedad alad
HS		191,255,191 (63,255,63)	Haab	selguseta alad
HN		191,255,191	Haab	noorendikud
HL		127,255,63	Haab	latimetsad

HK		63,255,63	Haab	keskealised metsad
Kood	Leppe- märk	RGB kood	Puuliik	Kirjeldus
HV		0,235,0	Haab	valmivad ja küpsed metsad
TA		207,207,207 (112,112,112)	Tamm	lagedad alad
TS		207,207,207 (112,112,112)	Tamm	selgusetad alad
TN		207,207,207	Tamm	noorendikud
TL		160,160,160	Tamm	latimetsad
TK		112,112,112	Tamm	keskealised metsad
TV		65,65,65	Tamm	valmivad ja küpsed metsad
SA		196,226,231 (130,192,210)	Saar	lagedad alad
SS		196,226,231 (130,192,210)	Saar	selgusetad alad
SN		196,226,231	Saar	noorendikud
SL		163,209,223	Saar	latimetsad
SK		130,192,210	Saar	keskealised metsad
SV		90,170,190	Saar	valmivad ja küpsed metsad
LA		227,194,255 (169,125,255)	sanglepp	lagedad alad
LS		227,194,255 (169,125,255)	sanglepp	selgusetad alad
LN		227,194,255	sanglepp	noorendikud
LL		198,155,255	sanglepp	latimetsad
LK		169,125,255	sanglepp	keskealised metsad
LV		128,85,255	sanglepp	valmivad ja küpsed metsad
VA		255,255,191 (255,255,63)	hall lepp	lagedad alad
VS		255,255,191 (255,255,63)	hall lepp	selgusetad alad
VN		255,255,191	hall lepp	noorendikud
VK		255,255,95	hall lepp	keskealised metsad
VV		240,240,0	hall lepp	valmivad ja küpsed metsad
TX		205,205,137		teised puuliigid
SO		194,255,227 (255,255,255)		sood
PS		186,238,89		põõsastikud
PA		154,194,146		põllu- ja aiamaad
JJ		96,128,224		jões ja järved
XM		169,169,140		muud maad

Metsamajandustööde plaani leppemärkide klassifikaator

Kood	Leppe- märk	RGB kood	Kirjeldus
LU		211,88,211	looduslikule uuenemisele jäetav lageraieala
LK		240,199,240	kultiveeritav lageraieala
LL		240,199,240	looduslikule uuendusele kaasaaitamisega
AR		127,255,255	aegjärgne raie
HL		127,255,255 (211,88,211)	hailraie
VE		127,255,255 (211,88,211)	veerraie
VA		255,219,196	valgustusraie
HR		255,149,79	harvendusraie
SR		255,255,191	sanitaarraie
VR		205,255,255	valikraie
KU		191,255,191	kultiveerimine
KH		(0,0,255)	kuivendussüsteemide hooldustööd
LA		(138,192,146)	laasimine
TR		(255,0,0)	tulekaitseribade rajamine
MM		(128,128,128)	maapinna mineraliseerimine

Kood	Leppe- märk	RGB kood	Kirjeldus
TV	□	(255,0,0)	tuletõrje veevõtukoha rajamine
HD		(51,153,102)	kultuuride hooldamine
LM		(102,255,51)	looduslikule uuenemisele kaasaaitamise muud
TE		(128,0,0)	metsatee ehitamine
LP		189,33,13	lageraielangi piir

ARENGUKLASSID

Kood	Nimetus	Kirjeldus
A	Lage ala	Ala, kus põhirinne puudub ja kus kultiveeritud või looduslikult tärganud metsataimed puuduvad või on neid vähem kui 500 tk/ha.
S	Selgusetala	Kultiveeritud või looduslikult uuenev ala, kus kasvab ülepinnaliselt vähemalt 500 elujõulist metsataime hektari kohta.
N	Noorendik	Kultiveeritud või looduslikult uuenenud ala, kus hektaril kasvab ülepinnaliselt vähemalt 1500 1,3 m kõrgust või kõrgemat puud ja kus peapuuliigi puude keskmine rinnasdiameeter on kuni 6 cm (kaasa arvatud).
L	Latimets	Puistu peapuuliigi keskmise rinnasdiameetriga üle 6 cm ja kuni 12 cm (kaasaarvatud) ning kaalutud keskmise vanusega alla 1/2 kaalutud keskmisest küpsusvanusest.
K	Keskealine mets	Puistu, mille kaalutud keskmine vanus on üle kümne aasta väiksem kaalutud keskmisest küpsusvanusest ja mille: 1) peapuuliigi keskmine rinnasdiameeter on suurem kui 12 cm; 2) peapuuliigi keskmine rinnasdiameeter on väiksem kui 12 cm, kuid vanus $\frac{1}{2}$ küpsusvanusest või enam.
V	Valmiv mets	Puistu, mille kaalutud keskmine vanus on kümme või vähem aastat väiksem kaalutud keskmisest küpsusvanusest.
Y	Küps mets	Puistu, mille kaalutud keskmine vanus on võrdne kaalutud keskmise küpsusvanusega või ületab selle.

Kaalutud keskmise vanuse ja kaalutud keskmise küpsusvanuse arvutamise valemid ning küpsusvanused (raievanused) puuliigiti on sätestatud keskkonnaministri 27.12.2006 määruses nr 88 „Metsa majandamise eeskiri“ paragrahvis 3. Puuliikide korral, millel metsa majandamise eeskirjas puudub küpsusvanus, kasutatakse küpsusvanuse väärtusena vanust 30 aastat.

ARENGUKLASSID

Kood	Nimetus	Kirjeldus
A	Lage ala	Ala, kus põhirinne puudub ja kus kultiveeritud või looduslikult tärganud metsataimed puuduvad või on neid vähem kui 500 tk/ha.
S	Selguseta ala	Kultiveeritud või looduslikult uuenev ala, kus kasvab ülepinnaliselt vähemalt 500 elujõulist metsataime hektari kohta.
N	Noorendik	Kultiveeritud või looduslikult uuenenud ala, kus hektaril kasvab ülepinnaliselt vähemalt 1500 1,3 m kõrgust või kõrgemat puud ja kus peapuuliigi puude keskmine rinnasdiameeter on kuni 6 cm (kaasa arvatud).
L	Latimets	Puistu peapuuliigi keskmise rinnasdiameetriga üle 6 cm ja kuni 12 cm (kaasaarvatud) ning kaalutud keskmise vanusega alla 1/2 kaalutud keskmisest küpsusvanusest.
K	Keskealine mets	Puistu, mille kaalutud keskmine vanus on üle kümne aasta väiksem kaalutud keskmisest küpsusvanusest ja mille: 1) peapuuliigi keskmine rinnasdiameeter on suurem kui 12 cm; 2) peapuuliigi keskmine rinnasdiameeter on väiksem kui 12 cm, kuid vanus $\frac{1}{2}$ küpsusvanusest või enam.
V	Valmiv mets	Puistu, mille kaalutud keskmine vanus on kümme või vähem aastat väiksem kaalutud keskmisest küpsusvanusest.
Y	Küps mets	Puistu, mille kaalutud keskmine vanus on võrdne kaalutud keskmise küpsusvanusega või ületab selle.

Kaalutud keskmise vanuse ja kaalutud keskmise küpsusvanuse arvutamise valemid ning küpsusvanused (raievanused) puuliigiti on sätestatud keskkonnaministri 27.12.2006 määruses nr 88 „Metsa majandamise eeskiri“ paragrahvis 3. Puuliikide korral, millel metsa majandamise eeskirjas puudub küpsusvanus, kasutatakse küpsusvanuse väärtusena vanust 30 aastat.

METSA TULEOHUKLASSID

Metsakasvukohatüüp	Puuliik	Arenguklass	Tuleohuklass
Leesikaloo, kastikuloo, sambliku, kanarbiku	Kõik okaspuud	Kõik arenguklassid	I tuleohuklass
	Lehtpuud	Lagedad alad kuni latimetsad	II tuleohuklass
		Keskealised metsad ja vanemad	III tuleohuklass
Pohla, sinilille, jänesekapsa, jänesekapsa-pohla, jänesekapsa-mustika, mustika, sinika	Kõik okaspuud	Lagedad alad kuni latimetsad	I tuleohuklass
	Mänd, lehis	Keskealised metsad ja vanemad	II tuleohuklass
	Kuusk, ebatsuuga, nulg	Keskealised metsad ja vanemad	III tuleohuklass
	Lehtpuud	Lagedad alad kuni latimetsad	III tuleohuklass
		Keskealised metsad ja vanemad	IV tuleohuklass
Naadi	Mänd, lehis	Kõik arenguklassid	III tuleohuklass
	Kuusk, ebatsuuga, nulg	Lagedad alad kuni latimetsad	III tuleohuklass
		Keskealised metsad ja vanemad	IV tuleohuklass
	Lehtpuud	Lagedad alad kuni latimetsad	III tuleohuklass
		Keskealised metsad ja vanemad	IV tuleohuklass
Karusambla-mustika, karusambla, osja, tarna, lubikaloo	Kõik okaspuud	Kõik arenguklassid	III tuleohuklass
	Lehtpuud	Kõik arenguklassid	V tuleohuklass
Kuivendatud - karusambla-mustika, karusambla, osja, tarna, lubikaloo	Kõik okaspuud	Kõik arenguklassid	II tuleohuklass
	Lehtpuud	Kõik arenguklassid	IV tuleohuklass
Sõnajala, angervaksa, tarna-angervaksa, lodu, kõdusood, madalsoon, siirdesoon, raba	Kõik okaspuud	Lagedad alad kuni latimetsad	III tuleohuklass
		Keskealised metsad ja vanemad	IV tuleohuklass
	Lehtpuud	Kõik arenguklassid	V tuleohuklass
Kuivendatud – sõnajala, angervaksa, tarna-angervaksa, lodu, kõdusood, madalsoon, siirdesoon, raba	Kõik okaspuud	Lagedad alad kuni latimetsad	II tuleohuklass
		Keskealised metsad ja vanemad	III tuleohuklass
	Lehtpuud	Kõik arenguklassid	IV tuleohuklass
Mineraalne puistang	Kõik puuliigid	Kõik arenguklassid	II tuleohuklass
Turbane puistang	Kõik puuliigid	Kõik arenguklassid	I tuleohuklass

Metsa tuleohu suurus

Kood	Nimetus	Kirjeldus
1	I tuleohuklass	Väga suur tuleoht
2	II tuleohuklass	Suur tuleoht
3	III tuleohuklass	Keskmine tuleoht
4	IV tuleohuklass	Väike tuleoht
5	V tuleohuklass	Väga väike tuleoht

METSAKASVUKOHATÜÜBID

Kood	Nimetus	Kuivendamise tunnus
LL	leesikaloo	
KL	kastikuloo	
LU	lubikaloo	K
SM	sambliku	
KN	kanarbiku	
PH	pohla	
JP	jänesekapsa-pohla	
MS	mustika	K
KM	karusambla-mustika	K
JM	jänesekapsa-mustika	K
JK	jänesekapsa	
SL	sinilille	
ND	naadi	K
SJ	sõnajala	K
OS	osja	K
TR	tarna	K
AN	angervaksa	K
TA	tarna-angervaksa	K
SN	sinika	K
KR	karusambla	K
LD	lodu	K
MD	madalsoo	K
SS	siirdesoo	K
RB	raba	K
MO	mustika-kõdusoo	K
JO	jänesekapsa-kõdusoo	K
MP	mineraalne puistang	
TP	turbane puistang	K

BONITEERIMISTABELID

Vanus, a.	H50 / H100 keskvärtus / boniteedi klassi kõrguse alampiir, m													
	Mänd ja kõvad lehtpuud							Kuusk ja teised okaspuud						
	24	20	17	14	11	8	6	24	20	17	14	11	8	6
	34	30	26	22	18	14	10	34	30	26	22	18	14	10
	Ia	I	II	III	IV	V	Va	Ia	I	II	III	IV	V	Va
15	7,0	5,6	4,5	3,4	2,6	1,8	1,1	5,0	3,9	3,0	2,3	1,7	1,1	0,7
20	9,7	7,9	6,3	4,9	3,6	2,5	1,6	7,5	5,9	4,6	3,5	2,5	1,7	1,1
25	12,2	10,0	8,0	6,3	4,7	3,3	2,1	10,0	7,9	6,2	4,7	3,5	2,4	1,5
30	14,6	12,0	9,7	7,6	5,8	4,1	2,5	12,4	9,9	7,8	6,0	4,5	3,1	1,9
35	16,7	13,9	11,3	8,9	6,8	4,8	3,0	14,7	11,9	9,4	7,3	5,5	3,8	2,4
40	18,6	15,6	12,7	10,1	7,7	5,5	3,5	16,8	13,7	11,0	8,6	6,5	4,6	2,8
45	20,4	17,1	14,1	11,3	8,7	6,2	3,9	18,8	15,5	12,5	9,8	7,4	5,3	3,3
50	22,0	18,5	15,3	12,3	9,5	6,8	4,3	20,6	17,1	13,9	11,0	8,4	6,0	3,7
55	23,4	19,8	16,5	13,3	10,3	7,5	4,7	22,2	18,6	15,2	12,1	9,3	6,6	4,2
60	24,7	21,0	17,5	14,2	11,1	8,0	5,1	23,7	19,9	16,4	13,2	10,1	7,3	4,6
65	25,8	22,1	18,5	15,1	11,8	8,6	5,5	25,0	21,2	17,6	14,2	11,0	7,9	5,0
70	26,9	23,1	19,4	15,9	12,4	9,1	5,8	26,2	22,3	18,6	15,1	11,7	8,5	5,4
75	27,8	24,0	20,2	16,6	13,0	9,5	6,1	27,3	23,4	19,6	16,0	12,5	9,1	5,8
80	28,7	24,8	21,0	17,3	13,6	10,0	6,4	28,3	24,4	20,5	16,8	13,1	9,6	6,2
85	29,5	25,6	21,7	17,9	14,1	10,4	6,7	29,2	25,3	21,4	17,5	13,8	10,1	6,5
90	30,2	26,3	22,3	18,5	14,6	10,8	7,0	30,1	26,1	22,1	18,2	14,4	10,6	6,9
95	30,9	26,9	22,9	19,0	15,1	11,2	7,3	30,8	26,8	22,8	18,9	15,0	11,1	7,2
100	31,5	27,5	23,5	19,5	15,5	11,5	7,5	31,5	27,5	23,5	19,5	15,5	11,5	7,5
105	32,1	28,0	24,0	20,0	15,9	11,8	7,7	32,1	28,1	24,1	20,1	16,0	11,9	7,8
110	32,6	28,6	24,5	20,4	16,3	12,1	7,9	32,7	28,7	24,7	20,6	16,5	12,3	8,1
115	33,1	29,0	24,9	20,8	16,6	12,4	8,1	33,2	29,3	25,2	21,1	16,9	12,7	8,3
120	33,5	29,5	25,4	21,2	17,0	12,7	8,3	33,7	29,8	25,7	21,6	17,3	13,0	8,6
125	33,9	29,9	25,8	21,6	17,3	12,9	8,5	34,2	30,2	26,2	22,0	17,7	13,3	8,8
130	34,3	30,3	26,1	21,9	17,6	13,2	8,7	34,6	30,6	26,6	22,4	18,1	13,6	9,0
135	34,7	30,6	26,5	22,2	17,9	13,4	8,9	35,0	31,0	27,0	22,8	18,4	13,9	9,2
140	35,0	30,9	26,8	22,5	18,1	13,6	9,0	35,3	31,4	27,3	23,1	18,7	14,2	9,4
145	35,3	31,3	27,1	22,8	18,4	13,8	9,2	35,7	31,8	27,7	23,5	19,0	14,4	9,6
150	35,6	31,5	27,4	23,1	18,6	14,0	9,3	36,0	32,1	28,0	23,8	19,3	14,7	9,8
155	35,9	31,8	27,6	23,3	18,8	14,2	9,4	36,2	32,4	28,3	24,1	19,6	14,9	10,0
160	36,1	32,1	27,9	23,5	19,1	14,4	9,6	36,5	32,7	28,6	24,3	19,9	15,1	10,1
165	36,4	32,3	28,1	23,8	19,3	14,6	9,7	36,8	32,9	28,9	24,6	20,1	15,3	10,3
170	36,6	32,6	28,4	24,0	19,4	14,7	9,8	37,0	33,2	29,1	24,9	20,3	15,5	10,4
175	36,8	32,8	28,6	24,2	19,6	14,9	9,9	37,2	33,4	29,4	25,1	20,5	15,7	10,6
180	37,0	33,0	28,8	24,4	19,8	15,0	10,0	37,4	33,6	29,6	25,3	20,8	15,9	10,7
185	37,2	33,2	29,0	24,6	20,0	15,1	10,1	37,6	33,8	29,8	25,5	20,9	16,1	10,8
190	37,4	33,4	29,1	24,7	20,1	15,3	10,2	37,8	34,0	30,0	25,7	21,1	16,2	11,0
195	37,6	33,5	29,3	24,9	20,3	15,4	10,3	38,0	34,2	30,2	25,9	21,3	16,4	11,1
200	37,7	33,7	29,5	25,0	20,4	15,5	10,4	38,1	34,4	30,4	26,1	21,5	16,5	11,2

Pehmed lehtpuud

Vanus, a.	H50 / H100 keskväärtus / boniteedi klassi kõrguse alampiir, m						
	24 34 Ia	20 30 I	17 26 II	14 22 III	11 18 IV	8 14 V	6 10 Va
15	11,0	8,1	6,0	4,4	3,1	2,1	1,2
20	14,2	10,7	8,1	6,0	4,3	2,9	1,7
25	16,9	13,1	10,0	7,5	5,4	3,7	2,2
30	19,2	15,1	11,7	8,9	6,5	4,5	2,7
35	21,2	16,9	13,3	10,2	7,5	5,2	3,2
40	22,8	18,4	14,7	11,4	8,5	5,9	3,7
45	24,2	19,8	15,9	12,4	9,4	6,6	4,1
50	25,4	21,0	17,0	13,4	10,2	7,2	4,5
55	26,4	22,0	18,0	14,3	10,9	7,8	4,9
60	27,3	22,9	18,9	15,1	11,6	8,3	5,3
65	28,0	23,7	19,7	15,8	12,2	8,8	5,6
70	28,7	24,4	20,4	16,5	12,8	9,3	5,9
75	29,3	25,1	21,0	17,1	13,4	9,7	6,2
80	29,9	25,7	21,6	17,7	13,9	10,1	6,5
85	30,3	26,2	22,2	18,2	14,3	10,5	6,8
90	30,8	26,7	22,6	18,7	14,7	10,9	7,0
95	31,2	27,1	23,1	19,1	15,1	11,2	7,3
100	31,5	27,5	23,5	19,5	15,5	11,5	7,5
105	31,8	27,9	23,9	19,9	15,8	11,8	7,7
110	32,1	28,2	24,2	20,2	16,2	12,1	7,9
115	32,4	28,5	24,5	20,5	16,5	12,3	8,1
120	32,6	28,8	24,8	20,8	16,7	12,5	8,3
125	32,8	29,0	25,1	21,1	17,0	12,8	8,4
130	33,0	29,3	25,4	21,4	17,2	13,0	8,6
135	33,2	29,5	25,6	21,6	17,5	13,2	8,8
140	33,4	29,7	25,8	21,8	17,7	13,4	8,9
145	33,6	29,9	26,0	22,0	17,9	13,6	9,0
150	33,7	30,1	26,2	22,2	18,1	13,7	9,2

**BONITEEDIKLASSI MÄÄRAMINE LAGEDATEL JA
SELGUSETA ALADEL NING KUNI 15 AASTA VANUSTES PUISTUTES**

Kasvukohatüüp	Boniteediklass
Leesikaloo	IV-Va
Kastikuloo	III-V
Lubikaloo	IV-Va
Sambliku	III-Va
Kanarbiku	III-V
Pohla	II-IV
Jänesekapsa-pohla	Ia-III
Mustika	I-IV
Karusambla-mustika	II-IV
Jänesekapsa-mustika	Ia-III
Jänesekapsa	Ia-III
Sinilille	Ia-IV
Naadi	Ia-III
Sõnajala	Ia-III
Osja	III-Va
Tarna	II-IV
Angervaksa	I-III
Tarna angervaksa	II-IV
Sinika	III-Va
Karusambla	II-IV
Lodu	I-IV
Madalsoo	III-Va
Siirdesoo	III-Va
Raba	III-Va
Mustika-kõdusoo	I-IV
Jänesekapsa-kõdusoo	Ia-IV
Mineraalne puistang	I-V
Turbane puistang	II-Va

ERALDISE OLULISED ISEÄRASUSED

Kood	Nimetus
KE	koosseis ebaühtlane
AE	vanus ebaühtlane
TE	täius või liitus ebaühtlane
JE	järelkasv ebaühtlane (grupiline)
KV	kasvukohatüüp varieerub
VB	eraldisel vääriselupaik
K2	kuusk osaliselt teises rindes
YU	üleujutatav
RT	raied ainult talvetingimustes
RK	kujundusraie
RJ	raie järelkasvu säilitamisega
OU	osaliselt uuenenud
AO	algveoteed olemas
PO	pärandkultuuri objekt
PP	plusspuudega mets

KÕRGUSINDEKSI JA BONITEEDIKLASSI ARVUTAMISE MUDEL

1. Kõrgusindeks H_{100} arvutatakse valemiga:

$$H_{100} = \frac{H_{50}}{\left[1 + (\alpha + \beta \cdot H_{50}) \cdot (0,5^c - 1)\right]}, \text{ kus}$$

$$H_{50} = \frac{H \cdot \left\{1 + \alpha \cdot \left[(50 / A)^c - 1\right]\right\}}{\left\{1 - \beta \cdot H \cdot \left[(50 / A)^c - 1\right]\right\}}$$

H_{50} – kõrgusindeks 50 aasta vanuses;
 H – enamuspuuliigi keskmine kõrgus, m;
 A – enamuspuuliigi keskmine vanus, a;
 α , β ja c – valemite kordajad vastavalt tabelile:

Puuliikide grupp	Kordaja		
	α	β	c
Mänd ja kõvad lehtpuud	0,7283	-0,0109	1,3925
Kuusk ja teised okaspuud	0,7977	-0,0137	1,6116
Pehmed lehtpuud	0,7298	-0,0161	1,3460

2. Vana boniteediklass arvutatakse valemiga:

$$B = \frac{33,5 - H_{100}}{4}$$

Boniteediklass saadakse kodeerituna järgmiselt:

B	0	1	2	3	4	5	6
Boniteediklass	Ia	I	II	III	IV	V	Va

Kui arvutusel saadakse negatiivne B väärtus, loetakse boniteediklassiks Ia.

TAGAVARA JA TÄIUSE ARVUTAMISEKS KASUTATAVAD MATEMAATILISED MUDELID

1. Tagavara arvutamine

1.1. Kuni 5,9 meetrise keskmise kõrgusega puistu tagavara arvutatakse valemiga:

$$M_{1,3...6m} = 0,0000785 \cdot D^2 \cdot H \cdot \left(a + \frac{b}{H^c} \right) \cdot N, \text{ kus}$$

M – tagavara, tm/ha;

D – keskmine rinnasläbimõõt, cm;

H – keskmine kõrgus, m;

N – puude arv, tk/ha;

a, b ja c – kordajad vastavalt tabelile:

Kordaja	Puuliik				
	mänd, lehis, seedermand	kuusk, nulg, teised okaspuud	kask, pärn	haab, sanglepp, hall lepp, pap- pel, remmelgas	tamm, saar, vaher, TL*
a	0,6321	0,6819	0,5922	0,5964	0,5922
b	13,4558	55,1416	46,7815	28,1186	46,7815
c	3,3642	4,7457	4,1932	3,7832	4,1932

* TL – teised lehtpuuliigid

1.2. Kuue meetrise ja suurema keskmise kõrgusega puistu tagavara arvutatakse valemiga:

$$M_{H>6m} = G \cdot H \cdot F, \text{ kus}$$

$$F = a + \frac{b}{H} + c \cdot \sqrt{H} + d \cdot \ln(H), \text{ või}$$

$$M_{H>6m} = M_n \cdot \frac{T}{100}, \text{ kus}$$

$$M_n = a_1 + b_1 \cdot H + c_1 \cdot H^2 + d_1 \cdot H^3$$

M – puistu tagavara, tm/ha;

H – puistu keskmine kõrgus, m;

G – puistu rinnaspindalade summa, m²/ha;

F – puistu keskmine rinnakõrguse vormiarv;

M_n – normaalpuistu tagavara, tm/ha;

T – rinde täius protsentides;

$a, b, c, d, a_1, b_1, c_1$, ja d_1 – kordajad vastavalt tabelile:

Puuliik	Kordaja							
	a	b	c	d	a ₁	b ₁	c ₁	d ₁
Mänd, lehis, seedermand	-0,2934	4,0350	-0,1204	0,3704	-23,7	17,9947	-0,0108	-0,0003
Kuusk, nulg, ebatsuuga, TO*	0,9672	0,4713	0,0992	-0,3109	-17,3	13,4278	0,1440	0,0029
Kask, pärn	-1,6715	7,5641	-0,3429	1,1006	50,2	-4,7970	0,9508	-0,0116
Haab, pappel, sanglepp, hall lepp, remmelgas	0,8813	-0,5950	0,0437	-0,1969	33,5	-0,8948	0,8134	-0,0078
Tamm, saar, vaher, TL*	0,5993	0,9350	0,0286	-0,1006	-3,8	6,3291	0,4181	-0,0026

*TO – teised okaspuuliigid, TL – teised lehtpuuliigid

1.3. Üksikpuude rinde tagavara arvutamiseks kasutatakse järgmist üksikpuu mahu arvutamise valemit:

$$V_{puu} = 0,0000785 \cdot D^2 \cdot H \cdot \left(a + \frac{b}{D} + \frac{c}{H} + \frac{d}{D \cdot H}\right), \text{ kus}$$

D – puu rinnasläbimõõt, cm,

H – puu kõrgus, m,

a, b, c ja d – valemi puuliigist sõltuvad kordajad vastavalt järgnevale tabelile

Puuliik	Kordaja			
	a	b	c	d
Mänd, lehis, seedermand	0,3571	0,660	2,156	-8,312
Kuusk, nulg, ebatsuuga, TO	0,4216	0,181	1,190	-1,309
Kask, pärn	0,4080	0,757	0,801	-10,707
Haab, pappel, sanglepp, hall lepp, remmelgas	0,4723	-0,608	0	12,724
Tamm, saar, vaher, TL	0,4033	0	1,586	1,440

2. Täiuse arvutamine

Täius arvutatakse valemiga:

$$T = \frac{G}{G_n} \cdot 100, \text{ kus}$$

$$G_n = a + b \cdot H + c \cdot H^2 + d \cdot \sqrt{H}$$

T – täius protsentides;

G – puistu rinnaspindalade summa, m²/ha;

G_n – normaalpuistu rinnaspindalade summa, m²/ha;

H – rinde keskmine kõrgus, m;

a, b, c ja d – kordajad vastavalt tabelile:

Puuliik	Kordaja			
	a	b	c	d
Mänd, lehis, seedermand	-33,02	-3,8531	0,0226	30,2955
Kuusk, ebatsuuga, nulg, teised okaspuud	-7,94	-0,5206	0,0069	10,8713
Kask, pärn	11,65	2,0183	-0,0155	-4,4908
Haab, pappel, sanglepp, hall lepp, remmelgas	7,93	1,4932	-0,0076	-0,9684
Tamm, saar, vaher, teised lehtpuud	1,13	0,7335	-0,0039	3,1637

Tagavara ja täius arvutatakse iga rinde kohta eraldi metsaelementide viisi, sealjuures täius arvutatakse osatäiuste summana kogu rinde kohta.

TAGAVARA JUURDEKASVU ARVUTAMINE

Tagavara jooksev juurdekasv arvutatakse valemitega:

$$Z_M^{PL} = \left\{ \alpha \cdot \beta \cdot \chi \cdot [1 - \exp(-\beta \cdot A)]^{(\chi-1)} \cdot \exp(-\beta \cdot A) \right\} \cdot K, \text{ kus} \quad (1)$$

$$\alpha = a \cdot Bon + b \quad (2)$$

$$\beta = (c \cdot \alpha + d) / 100 \quad (3)$$

$$\chi = e \cdot \alpha + f \quad \text{ja} \quad (4)$$

$$K_{KU,TO} = \left[\left(\frac{10,44}{A} + 1,24 \right) - \left(\frac{10,44}{A} + 0,24 \right) \cdot \frac{T}{100} \right] \cdot \frac{T}{100} \quad \text{või} \quad (5)$$

$$K_{TEISED} = \left[\left(\frac{1741}{A^2} + 0,87 \right) - \left(\frac{1741}{A^2} - 0,13 \right) \cdot \frac{T}{100} \right] \cdot \frac{T}{100} \quad (6)$$

A – 1. rinde puistuelemendi keskmine vanus, a;

Bon – vana boniteediklass kodeerituna vastavalt lisale 10;

α, β, χ – põhivalemi (1) kordajad;

K – täiuseparand;

T – 1. rinde täius protsentides;

a, b, c, d, e, f – abivalemite (2...4) kordajad vastavalt tabelile:

Puuliik	Kordaja					
	a	b	c	d	e	f
Mänd, LH, SD	-127,1	1225,0	0,0007	1,0952	-0,0005	2,4787
Kuusk, NU, TS, TO	-145,8	1351,7	0,0005	1,7668	-0,0018	4,9657
Kask, sanglepp	-107,6	821,4	0,0011	1,7771	-0,0015	3,2267
Haab, pärn	-150,7	1057,6	0,0007	1,9665	0,0002	1,7283
Tamm	-146,5	1046,5	-0,0011	2,8689	-0,0009	2,6105
Saar, jalakas	-156,2	1112,8	0,0001	1,1949	-0,0007	2,1747
Hall lepp, RE, VA, KP, PP, TL	-130,5	715,3	-0,0023	5,4757	-0,0019	2,8239

Tingimused: arvutatakse ainult I rinde juurdekasv koostisliikide (elementide) juurdekasvude summana; täiuseparandi K arvutamisel samastatakse vanused alla 30 aasta 30-ga ja täiused üle 120% 120-ga; täiuseparandi valem (5 või 6) valitakse vastavalt koostispuuliigile; lisa 10 kohaselt arvutatud kodeeritud boniteediklass tuleb valemisse (2) sisestada murdarvulisena ühe kümnend-kohaga.

STANDARDTABEL

Puistu tagavara (M, tm) ja rinnaspindalade summa (G, m²) 100%-lise hektari täiuse korral

Kõrgus, m	Mänd, lehis, seedermand		Kuusk, nulg, ebatsuuga, TO		Kask, pärn		Haab, sanglepp, hall lepp		Tamm, saar, vaher, jalakas, TL	
	M	G	M	G	M	G	M	G	M	G
6	84	18,9	69	15,8	53	12,2	56	14,2	49	13,1
7	102	21,3	85	17,5	59	13,1	64	15,4	60	14,4
8	119	23,3	101	19,1	67	14,1	74	16,7	72	15,7
9	137	25,0	117	20,5	76	15,1	86	17,8	85	16,9
10	155	26,5	134	21,9	86	16,1	98	19,0	99	18,1
11	173	27,8	152	23,2	97	17,1	112	20,2	113	19,2
12	190	28,9	170	24,5	110	18,1	126	21,4	128	20,3
13	208	29,9	188	25,7	123	19,1	142	22,6	143	21,4
14	225	30,8	207	26,8	138	20,1	159	23,7	160	22,5
15	243	31,6	226	27,9	153	21,0	177	24,9	176	23,5
16	260	32,3	246	29,0	170	22,0	195	26,0	194	24,5
17	278	32,9	267	30,0	187	23,0	215	27,1	212	25,5
18	295	33,5	288	31,0	205	23,9	235	28,2	230	26,5
19	313	34,0	310	32,0	223	24,8	256	29,3	249	27,4
20	330	34,4	332	33,0	242	25,7	278	30,4	269	28,4
21	347	34,9	355	34,0	262	26,6	301	31,5	289	29,3
22	364	35,2	379	34,9	282	27,5	324	32,6	310	30,2
23	381	35,6	403	35,9	302	28,3	348	33,6	331	31,1
24	398	35,9	428	36,8	323	29,2	372	34,6	353	32,0
25	415	36,3	454	37,7	344	30,0	397	35,7	375	32,8
26	432	36,6	480	38,6	365	30,7	422	36,7	397	33,7
27	449	36,8	507	39,5	386	31,5	448	37,7	420	34,5
28	466	37,1	535	40,4	408	32,2	474	38,7	444	35,4
29	483	37,4	564	41,3	429	33,0	500	39,6	467	36,2
30	499	37,7	594	42,2	450	33,7	527	40,6	491	37,0
31	516	37,9	624	43,1	471	34,3	554	41,5	516	37,7
32	533	38,2	655	44,0	492	35,0	580	42,5	541	38,5
33	549	38,5	687	44,8	512	35,6	608	43,4	566	39,3
34	565	38,8	720	45,7	532	36,2	635	44,3	591	40,0
35	582	39,0	754	46,6	552	36,7	662	45,2	617	40,7

PUU- JA PÕÕSALIIGID

Puuliigid		Põõsaliigid	
Kood	Nimetus	Kood	Nimetus
MA	Mänd	PA	Paju
KU	Kuusk	SP	Sarapuu
NU	Nulg	TM	Toomingas
LH	Lehis	PI	Pihlakas
SD	Seedermänd	PK	Paakspuu
TS	Ebatsuuga	TY	Türnpuu
JP	Jugapuu	KL	Kuslapuu
TA	Tamm	KD	Kadakas
SA	Saar	TP	teised põõsaliigid
VA	Vaher		
JA	Jalakas		
KP	Künnapuu		
KS	Kask		
HB	Haab		
LM	Sanglepp		
LV	Hall lepp		
PN	Pärn		
PP	Pappel		
RE	Remmelgas*		
TM	Toomingas *		
PI	Pihlakas *		
TO	teised okaspuuliigid		
TL	teised lehtpuuliigid		

*remmelgas, toomingas ja pihlakas on kirjeldatavad puuliigina kui nende rinnasdiameeter on suurem kui 6 cm (latimetsad)

EELISTATUD PEAPUULIIGID KASVUKOHATÜÜPIDES

Kasvukohatüüp	Peapuuliigi eelistused			
	1.	2.	3.	erandina
Leesikaloo	MA			KU, KS
Kastikuloo	MA	KS	KU	TA, LH, HB
Lubikaloo	MA		KS	SA
Sambliku	MA			KS*
Kanarbiku	MA			KS*
Pohla	MA			KS*
Jänsekapsa-pohla	MA		KS	
Mustika	MA	KU	KS, HB	
Karusambbla-mustika	MA	KU	KS, HB	
Jänsekapsa-mustika	KU	MA, KS	HB	
Jänsekapsa	KU	MA	KS, HB	LV, TA, LH
Sinilille	KU	KS	MA, HB	LV, TA, LH
Naadi	KS, KU	HB	LM	LV, TA, SA
Sõnajala	KS	LM, HB	KU	SA
Osja	KS	MA	KU	LM, SA, HB
Tarna	MA	KS	KU	LM
Angervaksa	KS	KU, LM	HB	MA, LV, SA
Tarna-angervaksa	KS, MA	KU, LM		
Sinika	MA			
Karusambbla	MA	KU	KS	
Lodu	LM	KS		KU, SA
Madal soo	KS	LM		
Siirdesoo	MA	KS		KU (kuivend.)
Raba	MA			
Kõdusood	MA, KU	KS		LM, SA

Eelistus 1. – parim peapuuliik

Eelistus 2. – sobiv peapuuliik

Eelistus 3. – võib lugeda peapuuliigiks ainult vajaliku enamusliigi olemasolu korral vähemalt latimetsana

Erandina – looduslikult kasvukohatüübis väheesinevad või harva kultiveeritavad liigid, hall lepp vaid sama liigi raiestikel

*KS – ainult kultiveerimise korral tulekaitse eesmärkidel

PUUDE KAHJUSTUSED

Kood	Kahjustuse põhjustaja
1	tuli
2	üleujutus
3	torm
6	külm
7	lumi
10	ulukid
38	tüve putukkahjurid
39	võra putukkahjurid
40	juurepess
49	teised tüvemädanikud (seened)
43	männi koorepõletik
44	haavataelik
48	viirushaigused (vähid)
50	muul põhjusel tekkinud kahjustused
52	langala (põlevkivikaevandused)
53	mehaanilised vigastused
54	saaresurm

METSA MAJANDAMISE VÕTETE KLASSIFIKAATORID

Metsa majandamise võtted

Kood	Nimetus
LR	lageraie
AR	aegjärgne raie
HL	hailraie
VE	veerraie
VA	valgustusraie
HR	harvendusraie
SR	sanitaarraie
VR	valikraie
TR	trassiraie
MR	määratlemata raie
KU	kujundusraie
LA	laasimine
KR	koridoride raiumine
KV	kylv
IS	istutamine
MM	maapinna mineraliseerimine
LK	looduslikule uuenemisele kaasaaitamise muud abinõud
LU	looduslikule uuenemisele jätmine
HD	kultuuride hooldamine
LJ	lamapuidu jätmine
SJ	säilikpuude jätmine
KH	kuivendussüsteemide hooldamine
TE	metsatee ehitamine
TK	tulekaitseribade rajamine
TV	tuletõrje veevõtukohta rajamine

ARVESTUSLANGI ARVUTAMISEL KASUTATAVAD VALEMID

1. Ühtlase kasutuse lank

$$L_Y = \sum \frac{P_i}{AK_i + 5}$$

2. Küpsuslank

$$L_K = \sum_{\substack{A \geq AK \\ D \geq DK}} \frac{P_A}{10}$$

3. I vanuslank

$$L_I = \sum_{\substack{A \geq AK - 10 \\ D \geq DK}} \frac{P_A}{20}$$

4. II vanuslank

$$L_{II} = \sum_{\substack{A \geq AK - 20 \\ D \geq DK}} \frac{P_A}{30}$$

5. Integraallank

$$L_{INT} = \sum \frac{2 \times P_i \times A_i}{(AK_i + 6) \times (AK_i + 5)}$$

kus

A – puistu vanus;

AK – puistu küpsusvanus;

D – puistu diameeter;

DK – uuendusraiet lubav rinnasdiameeter

P_A – summeerimistingimustele vastavate puistute pindala;

P_i – eraldise pindala.